

Zastaviť a rozdeliť. Má únia recept na migráciu?

Andrej Matišák
Brusel

Po maratóné diskusii o migrácii hľadá každý v Európskej únii víťazstvo. Summit EÚ v Bruseli sa natiahol do skorých ranných hodín. Výsledok je kompromisná dohoda. Na dobrovoľnej báze majú v krajinách únie vzniknúť uzavreté centrá, v ktorých by migrantov rozdelili medzi tých, čo majú právo na azyl a na ostatných. Rovnako sa predpokladá možnosť vytvorenia regionálnych vyloďovacích platforiem mimo územia EÚ.

Lenže tento projekt je úplne na začiatku a zatiaľ sa žiadne krajiny v Afrike či inde neprihlásili, že by s tým chceli pomôcť.

Náročné rokovanie

Niečo však dosiahli Taliani, ktorí schôdzku blokovali, lebo žiadali riešenie migrácie podľa vlastných predstáv. Získala aj nemecká kancelárka Angela Merkelová, ktorá doma pre utečencov čelí politickej vzbure svojho koalícieho partnera. A o výhre rozpráva aj visegrádska štvorka, lebo v dohode sa nehovorí o povinných kvótach.

„Rokovanie bolo naozaj náročné. Diskusia o migrácii trvala desať hodín. Je to text, s ktorým môže byť spokojné Slovensko, ale hlavne Európska únia, lebo zodpovednosť za jej budúcnosť nesieme všetci,“ povedal v Bruseli slovenský premiér Peter Pellegrini.

Predseda vlády zdôraznil zásadu dobrovoľnosti a ochranu vonkajších hraníc. Slovensko je pripravené zvýšiť svoj príspevok do zvereneckého fondu pre Afriku, do ktorého by EÚ mala pridať ďalších 500 miliónov eur. Premiér však ešte nechcel hovoriť o konkrétnej sume, ktorú by mohla na stôl položiť jeho vláda. Únia sa tiež dohodla, že vyplatí tri miliardy eur Turecku v rámci migračnej dohody s Ankarou. Ide o ďalšiu platbu z už skôr dohodnutého balíka šiestich miliárd.

Visegrádska štvorka vlní v decembri oznámila, že

Slovenský premiér Peter Pellegrini počas príchodu na summit (vedľa neho je ochrankár). FOTO: SITA/AP

dá 35 miliónov eur na riešenie problémov migrácie v Líbyi. Peniaze však ešte nešli na konkrétne projekty. O tom sa stále rokuje.

V rámci azylových procedúr Pellegrini opätovne ponúkol kapacitu tábora v Gabčíkove, kde by Slovensko mohlo dočasne umiestniť 1 200 ľudí ako pomoc Rakúsku či Maďarsku.

Na druhej strane premiér priznal, že nad vytvorením centier v rámci EÚ aj mimo nej, ktoré budú v zrýchlenom tempe riešiť azylové procedúry, visia otázky. „Nemôžeme to urobiť bez súčinnosti tretích krajín,“ odpovedal Pellegrini na otázku Pravdy, kedy by takéto vyloďovacie platforiem mohli vzniknúť. V záveroch summitu sa totiž píše len o tom, že túto myšlienku

„Riziká, ktoré ohrozovali fungovanie Schengenu, sú dnes menšie.“

Peter Pellegrini
slovenský premiér

rýchlo preskúma Európska komisia.

„Musíme sa dohodnúť buď s Líbyou, či inými krajinami. Preto je v záveroch len naznačené, ako ich začať budovať,“ pripomenul premiér. Rovnako nie je isté, ako to bude fungovať s centrami v EÚ. Pellegrini naznačil, že štáty sa nehrnú do toho, aby ich vybudovali,

pretože majú obavy, že práve tam by smerovali migranti.

Premiér však pripomenul, že sa posilní fyzická ochrana hraníc, zvýšia sa finančné a technické kapacity Frontexu. Závery summitu uvádzajú, že od vrcholu migračnej krízy sa počet prichádzajúcich ľudí znížil o 95 percent.

Utečenci však zostávajú horúcou politickou témou. Šéf novej talianskej populisticko-krajnepravicovej vlády Giuseppe Conte hodiny blokoval závery summitu. Nemecká kancelárka Angela Merkelová zase doma rieši krízu s ministrom vnútra Horstom Seehoferom z bavorskej CSU, ktorý chce privrieť hranice krajiny. Chce tým zabrániť, aby sa do Nemecka dostali migranti v rámci sekundárneho pohybu osôb. Mohlo by to však

viest' k dominovému efektu. Ak by hranice zatvárali aj ďalšie štáty, ohrozený by bol Schengen.

Premiér Pellegrini je po rokovaniach o migrácii optimistický, že zóna voľného pohybu osôb zostane zachovaná. „Riziká, ktoré ohrozovali fungovanie Schengenu, sú dnes menšie,“ povedal predseda vlády.

Pozitívny krok?

Kristof Bender z Európskej stabilizačnej iniciatívy si myslí, že závery summitu sú pozitívny krok. „Otázka je, ako to bude fungovať v realite. V kontrolovaných centrách by sme rozdelili migrantov na základe toho, či majú nárok na azyl. Je dobré, že sa upúšťa od konceptu povinných kvót, ktorý úniu rozdeľoval. Pomohol aj krajnej pravici v presadzovaní jej odkazu,“ povedal pre Pravdu expert na migračné otázky.

Odborník však poukazuje na fakt, že nie je jasné, čo bude s ľuďmi, ktorí nebudú mať právo na azyl. „Musíme o tom konkrétne hovoriť s krajinami pôvodu aj s tranzitnými štátmi a ponúknuť im nejaké investičné projekty alebo legálne možnosti migrácie pre pracovníkov, študentov,“ uviedol Bender, ktorý spolupracuje s Inštitútom pre humanitné vedy vo Viedni. „Čo sa týka vyloďovacích platforiem, tak ide len o rozhodnutie, že Európska komisia má zistiť, ako by sa to dalo. Nevieime, ktoré krajiny by mohli akceptovať vytvorenie takýchto centier. Okrem toho veľmi pochybujem, že by mohli vzniknúť pri rešpektovaní medzinárodného práva,“ myslí si Bender.

Lídri sa pri rokovaniach takmer nedotkli celkovej reformy európskeho azylového systému. Napriek tomu, že závery summitu hovoria o dobrovoľných iniciatívach, pri ďalšej debata o reforme sa určite objavia návrhy na povinné premiestňovanie. Predpokladá ho návrh Európskej komisie aj Európskeho parlamentu.

Bender tvrdí, že z visegrádskej štvorky zneli hlasy, že chcú pomáhať, ale nie na nútenej báze. „Kvóty boli bolestivá chyba. Teraz by bolo veľmi pozitívne, keby sa niektoré krajiny V4 rozhodli na dobrovoľnom základe premiestniť či presídliť nejakých azylanťov z krajín EÚ alebo zo štátov mimo nej,“ povedal Bender.

© AUTORSKÉ PRAVA VYHRADENÉ